

Advies nr 30/2012 van 12 september 2012

Betreft: Adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van Koninklijk Besluit tot uitvoering van de wet tot creatie van het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen ("ITS-kaderbesluit") (CO-A-2012-022)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Staatssecretaris voor Mobiliteit ontvangen op 21/05/2012;

Gelet op het verslag van de heer De Schutter;

Brengt op het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN HET ADVIES

1. De Staatssecretaris voor Mobiliteit verzocht het advies van de Commissie over het voorontwerp van wet tot omzetting van de Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen; hierna "het voorontwerp van wet". Dit voorontwerp werd behandeld in advies nr. 31/2012.
2. De Commissie verwijst voor een verdere toelichting van de context en het begrip intelligente vervoerssystemen ("ITS") naar voormeld advies.
3. Zij acht het ITS Actieplan van de Europese Commissie¹ (zie hierna) van bijzonder belang voor de te nemen prioritaire uitvoeringsmaatregelen inzake ITS, waarmee het besluit rekening dient te houden.

II. INHOUD VAN HET VOORONTWERP

A. Doeleinde van het voorontwerp

4. Het voorgelegde voorontwerp van Koninklijk Besluit wenst de artikelen 5 (prioritaire ITS gebieden), 6 (prioritaire ITS acties) en 12 (algemene verbintenis tot samenwerking door federale overheid) van voorontwerp van ITS kaderwet uit te voeren (hierna "ITS-kaderbesluit").
5. In het Verslag aan de Koning wordt anderzijds gewezen op het nut van het ITS-Kaderbesluit "om de kaderwetgeving inzake ITS effectief en efficiënt up-to-date te houden"
6. De doelstelling van het K.B. is derhalve meer dan enkel uitvoering te verlenen van bepaalde ITS aspecten. Een "kaderbesluit" heeft het potentieel om rekening te houden met alle relevante prioritaire elementen (waaronder privacybescherming) om een efficiënte uitrol van ITS te waarborgen.

¹ Actieplan van de Europese Commissie dd. 16 december 2008 voor de invoering van intelligente vervoerssystemen in Europa, COM(2008) 886 def., gepubliceerd op <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0886:FIN:NL:PDF>

B. ITS bepalingen

7. Het voorontwerp bevat volgende ITS uitvoeringsbepalingen:

- Een regeling van de rechtsgrond van het besluit (artikel 1)
- Het bepalen van prioritaire ITS gebieden en acties (artikel 2)
- Het regelen van de samenwerking van de federale overheid met alle ter zake betrokken actoren, waaronder de gewesten in het kader van ITS (artikel 3)

8. Artikel 2 van het ITS-kaderbesluit voorziet drie prioritaire gebieden die overgenomen zijn uit de bijlage bij de Richtlijn 2010/40/EU, te weten :

- I. Optimaal gebruik van weg-, verkeers- en reisgegevens;
- II. Continuïteit van ITS diensten voor verkeers- en vrachtbeheer;
- III. ITS-toepassingen voor verkeersveiligheid en -beveiliging

Voor elk van deze gebieden worden prioritaire acties bepaald die betrekking hebben op het omschrijven van minimumeisen zoals (onder meer) qua accuratesse van gegevens en *"het over de grenzen heen ter beschikking stellen van realtimeverkeersinformatie in de gehele Unie voor ITS-gebruikers"*

9. De Commissie wenst dat bij de latere redactie van deze minimumeisen haar voorafgaand advies wordt gevraagd. Hoewel de prioritaire ITS acties een legitieme uitrol van de Europese Richtlijn vormen, zal men bij de omschrijving een zorgvuldige afweging moeten maken met een aantal basisbeginselen en verplichtingen inzake gegevensbescherming zoals doelbinding (risico op finaliteitsvervaging van ITS systemen en toepassingen), de schrappingsplicht van onjuiste (en niet actualiseerbare) persoonsgegevens, de dataminimaliseringsplicht en de beveiligingsverplichting (artikelen 4, 12 § 1 in fine en 16 WVP).

10. Wat het artikel 3 betreft wijst de Commissie op het feit dat het beginsel van gerechtvaardigde verwerking (ITS samenwerking) werd behandeld in haar advies nr. 31/2012 over de ITS-Kaderwet. Indien de samenwerking van de federale overheid met ter zake betrokken actoren de uitwisseling van persoonsgegevens noodzaakt, zal de verwerking derhalve op artikel 5 c) of e) WVP kunnen worden gebaseerd².

² "c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie (...)

e) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking of aan de derde aan wie de gegevens worden verstrekt"

C. Geen bijzondere uitvoeringsbepalingen inzake privacy of gegevensbescherming

11. De Commissie merkt op dat het niet de bedoeling lijkt van het ITS-kaderbesluit om een aantal aspecten inzake gegevensbescherming uit te werken als prioritaire acties, hetgeen een opvallende keuze is gelet op de ambitieuze doelstelling van het besluit (zie randnummer 6) en de inhoud van het Actieplan van de Europese Commissie dat wel prioritaire acties inzake gegevensbescherming impliceert in hoofde van de lidstaten (zie randnummers 8 en 9).
12. Het ITS-kaderbesluit bevat geen enkele expliciete bepaling die betrekking heeft op privacy of gegevensbescherming, hetgeen niet strookt met de meer gebalanceerde aanpak in het ITS Actieplan van de Europese Commissie³ :

*"In het actieplan worden zes prioriteiten naar voren geschoven. Voor elk actieterrein worden een aantal concrete acties opgesomd en is een duidelijke termijn vastgesteld. De lidstaten en de andere actoren zullen inspanningen moeten leveren om een kader te ontwikkelen en procedures en specificaties vast te stellen om die prioriteiten te verwezenlijken."*⁴

13. Het ITS Actieplan is dus vrij expliciet qua verwachtingen naar de lidstaten toe en vermeldt verder onder de titel "bescherming en beveiliging van gegevens en aansprakelijkheidsaspecten" een vijfde actieterrein:

"Met betrekking tot de verwerking van gegevens (met name persoonlijke en financiële gegevens) in ITS-toepassingen moeten een aantal aspecten worden uitgeklaard aangezien de bescherming van persoonsgegevens hier in het geding is. Tegelijk moeten de integriteit, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid van de gegevens voor alle partijen, in het bijzonder de burger, worden gewaarborgd. Ten slotte leidt het gebruik van ITS-toepassingen tot nieuwe eisen inzake aansprakelijkheid. Deze aspecten kunnen een grootschalige marktintroductie van een aantal ITS-diensten in de weg staan wanneer blijkt dat de burgerrechten onvoldoende worden beschermd."

De volgende acties worden voorgesteld:

³ Actieplan van de Europese Commissie dd. 16 december 2008 voor de invoering van intelligente vervoerssystemen in Europa, COM(2008) 886 def., gepubliceerd op <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0886:FIN:NL:PDF>

⁴ Zie punt 3 van het Actieplan

	<i>Actie</i>	<i>Streefdatum</i>
5.1.	<i>De aspecten inzake beveiliging en bescherming van persoonsgegevens bij de verwerking van gegevens in ITS-toepassingen en –diensten onderzoeken en maatregelen voorstellen die verenigbaar zijn met de communautaire wetgeving.</i>	2011
5.2.	<i>Een oplossing zoeken voor de aansprakelijkheidskwesties met betrekking tot het gebruik van ITS-toepassingen en in het bijzonder veiligheidssystemen aan boord van het voertuig</i>	2011

14. Dit Actieplan werd intussen uitgevoerd door de Europese Commissie (DG MOVE), o.m. door het laten verrichten van een studie door een privaat consortium⁵ inzake gegevensbescherming, waarvan de publicatie wordt verwacht in oktober (zie advies nr. 31/2012)
15. De Commissie is derhalve van oordeel dat het huidige kaderbesluit onevenwichtig is door na te laten (minstens) de prioritaire actie inzake gegevensbescherming mee te vermelden.)

D. Relevante bijzondere uitvoeringsbepalingen inzake privacy of gegevensbescherming

16. De Commissie adviseert dat de Koning minstens punt 5.1. van het Actieplan van de Europese Commissie herneemt. De volgende bepaling zou kunnen worden toegevoegd als punt 4.4. in artikel 2 : “de omschrijving van de eisen *inzake beveiliging en bescherming van persoonsgegevens bij de verwerking van persoonsgegevens in ITS-toepassingen en –diensten en maatregelen voorstellen tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer die verenigbaar zijn met de communautaire wetgeving*”
17. Wat de meer concrete en relevante eisen inzake gegevensbescherming betreft verwijst de Commissie naar het advies nr. 31/2012

⁵ Onder leiding van de Nederlandse onderneming Rapp Trans

OM DEZE REDENEN,

Gelet op de opmerking hierboven, brengt de Commissie een negatief advies uit over voorliggend voorontwerp van ITS-kaderbesluit.

Gelet op het belang van deze materie blijft de Commissie zich ter beschikking houden bij herziening en/of uitvoering van de bepalingen van het voorontwerp.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere